

ADVISEURSCHAP

Naar transparante en kwaliteitsadviezen voor bodem- en bemesting

De visie van Meststoffen Nederland 'Kunstmest 4.0' uit 2019 benadrukt het belang van deskundige advisering. Medewerkers van de leden moeten goede adviezen kunnen geven over een gezonde bodem en een verantwoorde gecombineerde inzet van organische meststoffen en kunstmest. Deze visie is inmiddels verder uitgewerkt. De inzet is, dat adviezen van alle erfbetredende adviseurs transparant, volgens een eenduidig stappenplan tot stand moeten komen. Het kennisniveau van adviseurs wordt geborgd door een landbouwkundige opleiding met permanente bijscholing en kan op termijn geaccrediteerd worden. Hiervoor is een convenant voor erfbetreders (zowel de productgebonden als niet-productgebonden adviseurs) wenselijk. Deze maatregelen leiden samen tot duidelijke spelregels voor alle erfbetreders. Dat is de weg naar adviezen met een gewaarborgde kwaliteit.

Het gebruik van kunstmest in Nederland is sinds de jaren negentig gehalveerd. Ook de toepassing van dierlijke mest is sterk afgenomen. De mentaliteit in de kunstmestsector is verschoven van 'tonnen' naar 'toegevoegde waarde'. Het juiste product met het juiste advies leidt tot het beste resultaat voor bodem, natuur, milieu, kwaliteit en rendement. Dat is waarmee aanbieders zich in de markt kunnen onderscheiden. De klanten staan hiervoor open, zolang ze ervaren dat het resultaat in overeenstemming is met het advies.

Samenwerking

Leden van Meststoffen Nederland kunnen, hoe deskundig hun productgebonden adviseurs ook zijn, per definitie nooit de door de overheid gewaardeerde rol van 'onafhankelijk adviseur' vervullen. Maar als erfbetreders zijn de productgebonden adviseurs ontegenzeggelijk een belangrijke informatiebron voor agrarisch ondernemers. Productgebonden betekent dat het bedrijf waarvoor de adviseur werkzaam is naast adviesdiensten ook producten verkoopt. Is er wel zo'n groot verschil tussen productgebonden adviseurs en door de [SABE](#)-regeling gefinancierde onafhankelijk adviseurs? Is het niet belangrijker om de kennis waarop het advies gebaseerd is te benadrukken, in combinatie met maximale transparantie van het advies zelf? Zelfstandig adviseur ir. J.A. Breembroek pleit in zijn rapport over de materie in elk geval voor samenwerking tussen de product- en niet productgebonden adviseurs.

Kennis en transparantie

Die samenwerking is nog niet uitgekristalliseerd, maar daar wil Meststoffen Nederland verandering in brengen. MN werkt aan geaccrediteerde kennis en richtlijnen voor transparante adviezen, van wie ze ook komen. Directeur Reinier Gerrits: “AERES Hogeschool in Dronten heeft een curriculum ontwikkeld op het gebied van bodem. Wij kijken hoe dit ingezet kan worden voor bijscholing van de productgebonden bodem- en bemestingsadviseurs binnen bedrijven. Dat moet ertoe leiden dat ook bestaande adviseurs via bijscholing geaccrediteerde bodem en bemesting adviseurs kunnen worden.”

Meststoffen Nederland beseft dat kennis maar één deel is van de som die tot een goed advies leidt. Het gaat er in de praktijk vooral om, hoe de adviseur die kennis toepast in een advies met maximale transparantie. Gerrits: “Onze inzet is, om in het kader van het Nationaal Programma Landbouwbodems (NPL) onder prof. dr. J.J. van Dijk tot een afwegingskader te komen dat voor alle adviseurs van toepassing is. Dat betekent dat ongeacht de herkomst van de adviseur, de uitgangspunten voor het advies hetzelfde zijn ”

Stappenplan

Het maakt daarbij niet uit of de adviseur nu wel of niet productgebonden is. De belangrijkste vraag die beantwoord moet worden, is steeds dezelfde: hoe gaat de adviseur te werk om tot een goed en transparant advies te komen? Om het antwoord op die vraag te vinden, zijn naast de eigen leden ook experts van het CBAV, Aequator, AERES Hogeschool, WUR, NMI, Eurofins, Delphy, CUMELA, ‘voorheen stichting Veldleeuwerik’ en LTO geïnterviewd. De bedoeling was om één algemene lijn uit de antwoorden te destilleren. “Dat bleek verrassend goed te lukken”, concludeert Gerrits.

Het resultaat is een stappenplan voor een gemeenschappelijk afwegingskader dat volgens de bekende Plan-Do-Check-Act verbetercyclus is opgezet. Het afwegingskader start met de vraag voor welke markt de agrarisch ondernemer wil produceren: de biologische landbouw, gecertificeerde duurzame landbouw schema’s als ‘on the way to planet proof’ of de reguliere landbouw. Daarbij wordt gekeken welke productiemiddelen beschikbaar zijn en welke regionale maatschappelijke en milieudoelstellingen er zijn. “Het haalt de mystiek rond adviseurschap weg en maakt advieswerk voor zowel productgebonden als niet-productgebonden adviseurs inzichtelijk en toetsbaar.

Convenant voor erfbetreders

Momenteel worden er pilots opgezet waarin boeren die SABE-vouchers hebben aangevraagd, gecombineerd advies van productgebonden en niet-productgebonden adviseurs kunnen krijgen. Het doel is vooral ook om te bepalen hoe die samenwerking en rolverdeling tussen deze adviseurs er in de praktijk uitziet. Meststoffen Nederland is ook met andere erfbetreders, zoals die van de Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie (Nevedi), in gesprek over de mogelijkheden voor een convenant voor erfbetreders. Dat convenant gaat uit van accreditatie van adviseurs, afspraken over het afwegingskader en steekproefcontroles om de kwaliteit van de adviezen te borgen. Daarmee weten de overheid, agrariërs en erfbetreders allemaal precies waar ze aan toe zijn. En nog belangrijker, het leidt tot de optimale uitkomst voor bodem, natuur, milieu en agrarisch ondernemer.